

Briselē, 11.9.2013.
SWD(2013) 332 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

Ietekmes novērtējuma kopsavilkums

Pavaddokuments dokumentam

**Priekšlikums. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula,
ar ko nosaka pasākumus sakarā ar Eiropas elektronisko sakaru vienoto tirgu un
savienota kontinenta īstenošanu un groza Direktīvas 2002/20/EK, 2002/21/EK un
2002/22/EK un Regulas (EK) Nr. 1211/2009 un (ES) Nr. 531/2012**

{COM(2013) 627 final}
{SWD(2013) 331 final}

Kopsavilkuma lapa
Ietekmes novērtējums attiecībā uz pasākumiem sakarā ar Eiropas elektronisko sakaru vienoto tirgu un savienota kontinenta īstenošanu
A. RĪCĪBAS NEPIECIEŠAMĪBA
Kāpēc? Kāda ir risināmā problēma?
Savienība ir sadrumstalota atsevišķos valstu tirgos, līdz ar to trūkst patiesi vienota tirgus elektronisko sakaru pakalpojumu jomā. ES noteikumi tiek īstenoti atšķirīgā veidā, radot šķēršļus ienākšanai tirgū un sarežģījot un sadārdzinot operatoriem pārrobežu pakalpojumu sniegšanu. Sadrumstalotība vērojama visās vitāli svarīgajās nozarei specifiskajās regulējuma jomās: atļauju piešķiršana darbībai saskaņā ar konsekvētām normām, galveno resursu pieejamība darbībai fiksētajos vai mobilajos sakaros, noteikumi par galalietotāju aizsardzību; viens no pamanāmākajiem simptomiem ir nepamatotas izmaksas pārrobežu komunikācijai Savienības iekšienē. Taču sadrumstalotība nav tikai šās nozares specifiska problēma — tā skar arī daudzas citas sfēras, kā transportu un pārrobežu pakalpojumu sniegšanu (tirdzniecība, tūrisms, finansiālie pakalpojumi). Eiropas operatori nevar gūt pietiekamu labumu no apjomradītiem ietaupījumiem un jaunām izaugsmes iespējām. Viņi nepietiekami izmanto interneta piedāvātās iespējas. Vienlaikus patērētājiem ir mazākas izvēles iespējas, mazāk inovatīvi un mazāk kvalitatīvi pakalpojumi, un tie joprojām maksā augstu cenu, lai veiktu pārrobežu zvanus vai izmantotu datu un balss sakarus, ceļojot Savienības teritorijā.
Ko paredzēts sasniegt ar šo iniciatīvu?
Iniciatīvas mērķis ir radīt iespēju pabeigt Eiropas elektronisko sakaru pakalpojumu vienoto tirgu. Apzināto vienotā tirgus šķēršļu novēršana, ar vienotu iniciatīvu vēršoties pret dažādu veidu sadrumstalotību, veicinās stiprāku konkurenci, radīs inovācijas saistībā ar jauniem pakalpojumiem un lietojumprogrammām. Vienotais tirgus uzņēmumiem radīs iespējas darboties plašākā mērogā, palīdzot Eiropas operatoriem kļūt par konkurētspējīgākiem globālajiem dalībniekiem un piesaistīt tirgum jaunpienācējus.
Kāda ir rīcības pievienotā vērtība ES līmenī?
Pasākumi ES līmenī ir nepieciešami, lai novērstu pašreizējo sadrumstalotību, risinot konstatētos trūkumus un ļaujot operatoriem gūt labumu no regulatīvās saskaņotības un kopējiem resursiem, lai nodrošinātu pakalpojumus Eiropas mērogā. Pasākumi ES līmenī arī radītu administratīvā un regulatīvā sloga samazinājumu, pastāvīgi augstu patērētāju aizsardzības līmeni, kas sekmētu ticību un uzticēšanos un plašāku izvēli lietotājiem.
B. RISINĀJUMI
Kādi normatīvie un nenormatīvie politikas risinājumi tika apsvērti? Vai ir kāds

vēlamais risinājums? Kāpēc?

1. risinājums tiecas vienotā tirgus izveides pabeigšanu sekmēt ar regulējuma koordināciju. Tas risina konstatētās problēmas, izmantojot ieteikumus (LESD 292. pants un pamatdirektīvas 19. pants) un elektronisko sakaru pakalpojumu un tīklu tiesiskā regulējuma elementu paredzēto pārskatīšanu, piemēram, Universālā pakalpojuma direktīvas pārskatīšanu 2014. gadā un Viesabonēšanas regulas pārskatīšanu 2016. gadā.

2. risinājumu, kas ir vēlamais risinājums, veido integrētu likumdošanas pasākumu kopums mērķtiecīgai elektronisko sakaru pakalpojumu vienotā tirgus izveides pabeigšanai, ko atbalsta ar koordināciju ES līmenī (ieviešot vienotas ES atļaujas izsniegšanu Eiropas elektronisko sakaru nodrošinātājiem un pakalpojumu sniegšanai, pamatojoties uz saskaņotiem patērētāju aizsardzības noteikumiem, tuvinātiem regulatīviem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, piekļuvi tādiem kopējiem resursiem kā frekvenču spektrs, nomātas līnijas un bitu plūsma un vienota patērētāju telpa, kur viesabonēšanas un pārrobežu maksas vairs nav šķērslis un kur ir garantēta piekļuve atklātam internetam). Šis risinājums balstīts uz pašlaik spēkā esošo tiesisko regulējumu; saglabājot tā pamatiezīmes (piemēram, tirgus analīze, dominējoša stāvokļa konstatēšana un iepriekšēju tiesiskās aizsardzības līdzekļu piemērošana, lai nodrošinātu efektīvu konkurenci), pakāpeniski samazinot regulatīvo spiedienu, ja pierādīsies, ka tirgi ir konkurētspējīgi, un veicot mērķtiecīgas pārmaiņas, tiks panākta lielāka regulatīvā konsekvence, sevišķi attiecībā uz uzņēmumiem, kuri darbojas vairāk nekā vienā dalībvalstī, un tajā pašā laikā lietotājiem tiks nodrošinātas priekšrocības, ko dod savienota Eiropa.

3. risinājums ir vienāds ar 2. risinājumu pasākumu ziņā, bet atšķiras pārvaldības struktūras ziņā. Saskaņā ar šo risinājumu tiktu izveidots vienots ES regulators, kurš būtu atbildīgs par Eiropas mēroga pakalpojumu, tostarp frekvenču spektra zonas, ieviešanu un izpildi, ja nepieciešams, kopā ar valstu regulatoriem.

Kurš atbalsta kuru risinājumu?

Ir diezgan plaša vienprātība attiecībā uz steidzamu nepieciešamību pārvarēt elektronisko sakaru pakalpojumu vienotā tirgus zināmo sadrumstalotību. Tomēr atkarā no dažādo ieinteresēto personu grupu interesēm viedokļi ir atšķirīgi attiecībā uz to, kā to vislabāk sasniegt.

Dažas ieinteresētās personas (īpaši vēsturiskie operatori) rosina tālejošas pārmaiņas, tostarp lielāku regulatīvo pieeju saskaņotību gan attiecībā uz fiksētajiem, gan mobilajiem tīkliem, lielāku paredzamību un ilgtspēju, kā arī nozīmīgāku regulējuma mazināšanu. Daži operatori ir izteikuši bažas par šo priekšlikumu atsevišķu elementu, īpaši viesabonēšanas un starptautisko zvanu, ietekmi uz viņu ieņēmumiem. Citas nozares daļas (tostarp piekļuves prasītāji) rosina labāku īstenošanu un vairāk saskaņotības attiecībā uz virtuālo piekļuves produktu sniegšanu.

Visi telesakaru operatori ir vienprātīgi, ka vajadzīgs uzlabot spektra politikas koordināciju, lai izbrīvētu lielāku spektra daļu platjoslas pakalpojumiem regulatīvā vidē, kas labvēlīga stabilitātei un ieguldījumiem.

Patērētāju organizācijas rosina tādu mākslīgo izmaksu atcelšanu (piemēram, par viesabonēšanu), kuras rodas, kad vien patērētāji lieto pakalpojumus, šķērsojot robežu. Arī daudzi pakalpojumu sniedzēji (transporta, navigācijas, loģistikas jomā) izsakās par labu viesabonēšanas maksas atcelšanai, lai varētu izstrādāt inovatīvus darbības modeļus.

Tās arī uzstāj, ka jānovērš diskriminācija, kas rodas no pakalpojumu bloķēšanas un ierobežošanas. Nozares lietotāji — lielie uzņēmumi, kā arī MVU, tostarp uzņēmēji tīmekļa vidē un mazi jaunizveidoti uzņēmumi — uzsver, cik svarīga konkurētspējai ir piekļuve augstas kvalitātes savienojamībai, kas viņiem ļauj izmantot labumus, ko sniedz mākoņdatošana un iekārtu saziņas

sakaru pakalpojumu lietojumprogrammas.

Arvien lielākas bažas pauž tie, kas uzskata, ka trūkst platjoslas pārklājuma un ka mobilie tīkli ir pārblīvēti.

Debatēs par politiku, kas notika Transporta, telesakaru un enerģētikas padomē 2013. gada 6. jūnijā, liels skaits delegāciju atbalstīja mērķi pabeigt telesakaru vienoto tirgu, cita starpā uzsverot intensīvas konkurences nodrošināšanu, labākas izvēles sekmēšanu patērētājiem, tīkla neitralitātes risināšanu, viesabonēšanas jautājumu risināšanu samērīgā veidā, lielākas regulatīvas saskaņotības nodrošināšanu, izvairīšanos no regulatīvās arbitražas un valstu frekvenču spektra pieejas ciešākas koordinācijas nodrošināšanu. Daudzas delegācijas pauda bažas par politikas centralizēšanu, ieviešot vienotu Eiropas regulatoru un/vai centralizētu ES atļauju piešķiršanu un spektra piešķiršanu.

Jau ir notikušas trīs Eiropas Parlamenta sanāksmes, kurās tika apspriesti gaidāmie priekšlikumi. Eiropas Parlamenta deputāti īpaši uzsvēra, ka saistībā ar patiesi vienotu tirgu elektronisko sakaru pakalpojumu jomā nepieciešams novērst viesabonēšanu, ieviest skaidrus un stingrus noteikumus attiecībā uz tīkla neitralitāti un nodrošināt augstu patērētāju aizsardzības līmeni. Eiropas Parlamenta deputāti arī uzsvēra, ka nepieciešama reālistiska pieeja un jauno priekšlikumu novērtēšana gaidu un laika ierobežojumu ziņā.

C. VĒLAMĀ RISINĀJUMA IETEKME

Kādi ir vēlamā risinājuma labumi (ja tādi ir, citā gadījumā — galvenie labumi)?

Galvenais tiešais labums, kas tiks gūts no elektronisko sakaru pakalpojumu vienotā tirgus, tiek lēsts aptuveni EUR 110 miljardu gadā. Turklāt tiek gaidīta pozitīva plašāka ietekme uz citām nozarēm, un tā varētu sasniegt vairākus desmitus miljardus potenciālo ienākumu gadā. Vēlamā risinājuma priekšrocība attiecībā pret citiem ir tāda, ka tas balstās uz esošajiem tiesību aktiem un pārvaldību un koncentrējas uz apzināto sadrumstalotības problēmu būtiskajiem aspektiem bez liekas centralizācijas, un līdz ar to ir reālistiska pieeja šo labumu straujākai un drošākai sasniegšanai nekā citi risinājumi. Vēlamais risinājums ir pragmatiska atbilde uz lielākajām problēmām, it sevišķi attiecībā uz to, kā spektrs nodrošina laicīgu pieejamību, lai izvairītos no pārblīvētības vai tīklu sabrukšanas.

Pirmkārt, paredzams, ka tādas tieši saistītās nozares kā telesakaru iekārtu ražošana, lietojumprogrammu izstrādāšana un satura nozare nekavējoties gūs labumu no dinamiskāka Eiropas telesakaru tirgus.

Otrkārt, tādas nozares kā automobiļu nozare, loģistika vai enerģētika gūs labumu no uzlabotas savienojamības vienotajā tirgū un produktivitātes palielinājumu no mākoņu lietojumprogrammu izplatības, savienotajiem objektiem un integrētām pakalpojumu sniegšanas iespējām dažādām uzņēmuma daļām.

Treškārt, valsts pārvaldei un tādiem vispārējiem pakalpojumiem kā jo īpaši veselības aizsardzības nozare arī būtu jāgūst labums no plašāk pieejamiem e-pārvaldes un e-veselības pakalpojumiem. Īpaši ar e-veselības pakalpojumiem ir iespēja sniegt labākas kvalitātes aprūpi ar daudz zemākām izmaksām.

Visbeidzot, Eiropas patērētāji gūtu labumu no lielākas izvēles, inovatīvākiem un labākas kvalitātes pakalpojumiem. Ar vēlamā risinājuma var sasniegt vajadzīgo mērķi, neradot jaunus administratīvos slogus.

Kādas ir vēlamā risinājuma izmaksas (ja tādas ir, citā gadījumā — galvenās izmaksas)?

Piedāvātais vienkāršotais regulatīvais režīms neradītu regulatīvās un administratīvās izmaksas uzņēmumiem; gluži pretēji — tas šīs izmaksas pazeminātu.

Dažu pasākumu rezultātā var samazināties dažas operatoru ieņēmumu plūsmas. Ja viesabonēšanu un ES iekšējos zvanus nodrošinātu pēc iekšzemes tarifa, pašam jaunākajam gadījumam (t. i., ja neņem vērā cenu elastības sekas vai saprātīgas lietošanas kritēriju viesabonēšanai) ir aprēķināts ikgadējs ieņēmumu zaudējums EUR 1650 miljoni viesabonēšanas ieņēmumu zaudējuma dēļ un EUR 700 miljonu samazinājums ieņēmumiem, kas saistīti ar starptautiskiem zvaniem. Tādēļ īstenībā ietekme būtu daudz mazāka. Turklāt operatoru ieņēmumi tik un tā pazeminātos Viesabonēšanas regulas īstenošanas rezultātā (tā paredz, ka atšķirība starp valsts un starptautisko viesabonēšanu tuvojas nullei līdz 2016. gadam) un pieaugošās konkurences dēļ, kā arī tehnoloģiju pārmaiņu dēļ (piemēram, IP balss pārraide). No otras puses, regulējums radīs jaunus ieņēmumu avotus, ko varēs izmantot, labākus apstākļus spektra izmantošanai un apjomradītus ietaupījumus, ko patērēt.

Kāda būs ietekme uz MVU un mikrouzņēmumiem?

Ar vēlamo risinājumu — likvidējot šķēršļus šādai savienojamībai — tiek veicināta produktivitāte un visiem tiek sniegtas jaunas uzņēmējdarbības iespējas. Saskaņā ar jaunajiem noteikumiem tīmekļa pakalpojumu nodrošinātājiem būs daudz vieglāk iegādāties piemērotu savienojamības kvalitāti, kas atbilst nodrošinātajiem pakalpojumiem, savukārt piekļuves internetam vispārējā kvalitāte Eiropā uzlabosies, un tas noderēs visiem tādu pakalpojumu nodrošinātājiem un lietotājiem, kuru darbība balstīta uz internetu.

Vai būs nozīmīga ietekme uz valstu budžetu un pārvaldi?

Regulas izvēlēšanās par juridisko instrumentu neparedz transponēšanas vai īstenošanas izmaksas valsts iestādēm. Administrācijām ierosināto pasākumu ilgtermiņa ietekme arī vispārīgi būtu labvēlīga, jo augstāki ieņēmumi no spektra laika gaitā palielinātu nodokļu ieņēmumus. Tomēr var būt dažas nepilnības, ja netiks izmantota labākā prakse.

Nav paredzams, ka uzlabota regulatīvā koordinācija starp iestādēm varētu prasīt papildu resursus.

Vai būs vēl cita būtiska ietekme?

Elektronisko sakaru pakalpojumu vienotais tirgus veicina digitālo vienoto tirgu, un tādējādi plašāka pozitīvā ietekme būs jūtama plašākā digitālajā ekonomikā.

D. TURPMĀKĀ RĪCĪBA

Kad tiks pārskatīta politika?

Pēc četriem gadiem Komisija novērtēs ierosināto pasākumu ietekmi, lai ierosinātu atbilstīgas korekcijas, ja nepieciešams.